

สารบัญ

คำนำ	3
คำนิยม	5
คำนำผู้เขียน	10
ชื่อย่อและอักษรย่อ	18
ลำดับเหตุการณ์	22
กิตติกรรมประกาศ	30
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	35
1. บทนำ	45
2. ประเด็นหลักเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาในการเข้าถึงยาจำเป็น	
รายการใหม่	51
2.1 ข้อถกเถียงว่าด้วยการเข้าถึงยาและความตกลงทริปส์	57
2.1.1 ประวัติความตกลงทริปส์โดยสังเขป	58
2.1.2 ขอบเขต วัตถุประสงค์ และหลักการของความตกลงทริปส์	64
3. ประวัติศาสตร์ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่ทรัพย์สินทางปัญญาและเภสัชภัณฑ์	69
3.1 วุฒิสภาสหรัฐ สบสวนกรณีเภสัชภัณฑ์และการต่อต้านการผูกขาด (ระหว่างปี พ.ศ. 2493 ถึง 2503)	69
3.2 ข้อโต้แย้งในตอนต้น ณ ที่ประชุมสมัชชาอนามัยโลก	73
4. ปัญญาโดยชาวต่างชาติกับความตกลงทริปส์กับการสาธารณสุข	75
4.1 การเจรจาความตกลงทริปส์กับการสาธารณสุข	
ณ องค์การการค้าโลกในปี พ.ศ. 2542-2544	76

4.2 จากซีแอตเติลถึงโตฮา	78
4.2.1 ข้อพิพาททางการค้าในประเทศแอฟริกาใต้: ยักษ์ใหญ่บรรษัทยาปะทะเนลสัน แมนเดลา	79
4.2.2 ข้อพิพาททางการค้าในประเทศบราซิล: โครงการการรักษาโรคเอดส์ของบราซิล	81
4.2.3 ข้อพิพาททางการค้าในประเทศไทย	83
4.2.4 บริษัทชิปปิ้งประกาศราคายาต้านไวรัสเอชไอวี วันละ 1 เหรียญสหรัฐ	87
4.2.5 การประท้วงในมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐ	88
4.2.6 สมัชชาอนามัยโลก (World Health Assembly)	89
4.2.7 ความสนใจในวิกฤตปัญหาโรคเอดส์	92
4.2.8 สถานการณ์กำลังจะเปลี่ยนไป	94
4.3 เหตุใดปัญญาโดฮาจึงผ่านมติได้	95
4.4 บทบัญญัติในปัญญาโดฮา: วรรค 1-5 และ 7	100
4.5 วรรคหกในปัญญาโดฮา: การผลิตภายใต้มาตรการบังคับใช้สิทธิ เพื่อส่งออก	106
5. การปฏิบัติตามปัญญาโดฮาด้วยความตกลงทริปส์กับการสาธารณสุข อย่างเป็นรูปธรรม	113
5.1 ประวัติมาตรการบังคับใช้สิทธิ	114
5.2 ตัวอย่างการใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิ กับยา ในประเทศอุตสาหกรรม	116
5.2.1 ระบบการใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิ ภาคเภสัชกรรมในประเทศแคนาดา	116
5.2.2 การประกาศใช้สิทธิโดยรัฐในประเทศสหราชอาณาจักร	119
5.2.3 การใช้สิทธิบัตรเภสัชภัณฑ์โดยรัฐบาลสหรัฐ	121
5.2.4 การใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิ ในระยะหลัง	122
5.3 การใช้มาตรการยืดหยุ่นในความตกลงทริปส์โดยประเทศกำลังพัฒนา ที่มีรายได้ปานกลาง (ประเทศผู้ผลิตและส่งออกยา)	123
5.3.1 ประเทศบราซิล	123
5.3.2 ประเทศไทย	127

5.3.3 ประเทศมาเลเซีย	134
5.3.4 ประเทศแอฟริกาใต้.....	136
5.3.5 ประเทศเคนยา.....	143
5.3.6 ประเทศอินเดีย	145
5.4 ประเทศผู้นำเข้ายารักษาโรค	152
5.4.1 ผลลัพธ์.....	154
5.5 องค์การผู้บริจาคระดับนานาชาติและระดับพหุภาคี: นโยบายการจัดซื้อ ทรัพย์สินทางปัญญา และการเข้าถึงยา.....	157
5.5.1 กองทุนโลกเพื่อต่อสู้โรคเอดส์ วัณโรค และมาลาเรีย.....	157
5.5.2 ธนาคารโลก	158
5.5.3 UNITAID	159
5.5.4 โครงการความช่วยเหลือฉุกเฉินเพื่อบรรเทาทุกข์ด้านเอดส์ ของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา (PEPFAR).....	161
5.6 บทสรุป.....	162
6. ความพยายามที่จะจำกัดขอบเขตและการใช้ปัญญาโดย...	167
6.1 เป้าหมายของประเทศสหรัฐ ในด้านทรัพย์สินทางปัญญา ในความตกลงการค้าระดับทวีภาคีและภูมิภาค	169
6.1.1 แรงดันในประเทศสหรัฐ	174
6.2. พัฒนาการของทริปส์ผนวกในอื่นๆ	176
6.2.1 คณะกรรมาธิการยุโรป.....	176
6.2.2 การฟ้องร้องทางกฎหมายต่อมาตรการยืดหยุ่น ในความตกลงทริปส์: กรณีบริษัทโนวารติส และกฎหมายสิทธิบัตรอินเดีย	181
7. หลักเหตุผลเบื้องหลังระบบสิทธิบัตรเภสัชภัณฑ์	187
7.1 สิทธิบัตรและนวัตกรรม หลักฐานพิสูจน์อยู่เหนือใด.....	190
7.2 สิทธิบัตรกับการพัฒนายาสำหรับ ‘โรคที่ถูกละเลย’ และ ‘โรคที่ถูกละเลยมากที่สุด’	195

8. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	199
8.1 การเข้าถึง: การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ที่ส่งเสริมการเข้าถึง	205
8.1.1 การประกาศใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิ และการใช้สิทธิ โดยรัฐอย่างเป็นกิจจะลักษณะในการจัดซื้อ	206
8.1.2 การอนุญาตให้ใช้สิทธิ	206
8.1.3 ยึดกำหนดเวลาที่ประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดต้องปฏิบัติตาม ภายในปี พ.ศ. 2559 ออกไป	208
8.1.4 มาตรการร่วมใช้สิทธิในสิทธิบัตร	208
8.2 การเข้าถึงและการสร้างสรรค์นวัตกรรม	210
8.2.1 เปลี่ยนแปลงระบบการสร้างแรงจูงใจสำหรับนวัตกรรม และพัฒนาในด้านสุขภาพ	210
8.2.2 การพัฒนาโดยไม่แสวงกำไร	216
8.2.3 ข้อเสนอทุนวิจัยและพัฒนาของบริษัทโนวาร์ติส	217
8.2.4 รางวัลตอบแทน	217
8.2.5 กฎหมายว่าด้วยรางวัลตอบแทนนวัตกรรมทางการแพทย์ ปี พ.ศ. 2548	219
8.2.6 ข้อเสนอเพื่อแก้วิกฤตปัญหาโรคไตในประเทศไทย: ฟินเกสไลน์และเทมิน	220
8.2.7 สนธิสัญญาว่าด้วยการวิจัยและพัฒนา: ฮับบาร์ดและเลิฟ	222
8.3 บทสรุป	224
เอกสารอ้างอิง	227
ภาคผนวก 1: ปฏิญญาโดฮาว่าด้วยความตกลงทริปส์กับการสาธารณสุข	251
ภาคผนวก 2: ความตกลงทริปส์บางมาตรา	254
ภาคผนวก 3: กฎหมายสิทธิบัตรอินเดียปี พ.ศ. 2548 (แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา 3(D)	259
ภาคผนวก 4: มติ 'วันที่ 30 สิงหาคม' ปี พ.ศ. 2546 ขององค์การการค้าโลก (รวมถึงถ้อยแถลงของประธาน)	260
ภาคผนวก 5: ประวัติศาสตร์การเจรจา 'มติวันที่ 30 สิงหาคม'	276